

Notat om status for økonomiplanarbeid og statsbudsjett

Innhold

Omstillingsbehovet i Verdal – Økonomiplanen.....	1
Orientering om statsbudsjett	2
Nasjonal virkning for kommunene	2
Statsbudsjettets virkning – kommuner i Trøndelag	4
Statsbudsjettets virkning for Verdal kommune	5
Lenker til informasjon om statsbudsjettet:.....	5

Omstillingsbehovet i Verdal – Økonomiplanen

Statsbudsjettet prognose for inntektsnivå 2018 er innarbeidet i økonomiplanen. Inntektsnivået er fremskrevet med de signaler som Storting, regjering og KS har gitt for fremtidig utvikling. Herunder at det forventes at kommunene skaper seg et handlingsrom ved å effektivisere drift i årene som kommer.

I tillegg til oppdatering av inntektsgrunnlag er utgiftsnivået korrigert for:

- Økte renter som følge av forventet høyere rentenivå i årene fremover
- Økte avdrag og renter som følge av økt lånegjeld (investeringsplanen)
- Økte avdrag som følge av nye regler for minimumsavdrag
- Forsiktig opptrapping av driftsmargin til målet om 2%
- Kompensasjon for lønns- og prisstigning
- Økte strømpriser
- Justering av nivåer på § 27 selskaper (underfinansieringen)
- Økt utviklingskraft (nye stillinger)
- Kommunaldepartementets beregning av kostnader til nye oppgaver
- Andre justeringer av mer teknisk art (rydding mellom virksomheter osv)

Med utgangspunkt i de korreksjoner som ligger ovenfor er det foreløpig beregnet en ubalanse (merforbruk) som utvikler seg slik:

Tall i 1000 kroner	2019	2020	2021	2022
Ubalanse uten tiltak	-37 368	-58 169	-77 487	-95 099

Det arbeides med å kvalitetssikre tallene og det er all grunn til å tro at beløpene vil bli justert før økonomiplanen legges fram til politisk behandling. Men det er ikke sannsynlig at utfordringsbildet blir vesentlig annerledes enn det som er vist. Uansett om ubalansen i år 2022 blir 95 mill kr eller 85 mill, så vil dette kreve tydelige prioriteringer og mye godt omstillingsarbeid.

Simuleringer som er foretatt viser at vi kan oppnå balanse etter kommunelovens bestemmelser ved en årlig omstilling på inntil 2% i kombinasjon med at disposisjonsfondet tømmes. Dette vil mao tilfredsstille lovens krav, men gi en utvikling som krever at omstillingen fortsetter i samme tempo også de nærmeste årene etter år 2022. I motsatt fall vil kommunen kunne risikere å bli en Robek-kommune fra anslagsvis år 2025. Dersom omstilling på inntil 2% ikke lykkes, vil disposisjonsfondet tømmes raskere.

Det er ikke beregnet økte kostnader til aldrende befolkning i tallene for ubalanse. Det innebærer at eventuelle ekstra inntekter i planperioden som følge av befolkningsvekst, kompensasjon for økte helsekostnader, generell realvekst i inntekter osv er en mulig finansiering av kostnader til aldrende befolkning.

Orientering om statsbudsjett

Nasjonal virkning for kommunene

Fra 2018 til 2019 er det på landsbasis anslått en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,9 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2018. Herav skal lønns- og prisstigning dekkes med 2,8%. Dette gir en realvekst på 0,1%, altså en realvekst tilnærmet null. Det antas at kommunene kan skaffe seg et handlingsrom på 0,5% årlig ved å effektivisere. I kommuneproposisjonen (mai 2018) ble det varslet en veksttakt i intervallet 2,6 til 3,2 mrd. Veksttaket for 2019 ligger altså på den laveste veksttaket i intervallet. Dette kan ses i sammenheng med at kommunene er tilført store ekstraintekter i form av uventet høy skatteinngang de siste årene. De fleste kommunene har dermed relativt store reserver ved inngangen til 2019.

Veksten i frie inntekter (uavhengig av effektivisering) gir rom for:

- 200 millioner kroner til bedre tilbud til rusavhengige.
- 200 millioner kroner til tidlig innsats i skolen.
- 100 millioner kroner til bedre habiliterings- og rehabiliteringstjenester.

I tabellen nedenfor (fra statsbudsjettet) er handlingsrommet vist. Oversikten viser at effektivisering er en forutsetning for handlingsrom i 2019. I handlingsrommet er det regnet inn økte kostnader til aldrende befolkning, mens det ikke er regnet inn merutgiftene til høyere renteutgifter. For Verdal vil høyere rentenivå være en utfordring både opp mot eksisterende gjeld og nye låneopptak i planperioden.

Tabell 3.1 Økning i kommunesektorens handlingsrom i 2019 med og uten effektiviseringskrav på 0,5 pst.

	Mrd. kroner
<i>Vekst i frie inntekter</i>	2,6
-merkostnader til demografi	-1,0
-merkostnader til pensjon	-0,7
-satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,6
<i>Økt handlingsrom uten effektiviseringskrav</i>	0,3
+ effektiviseringskrav	1,2
<i>Økt handlingsrom med effektiviseringskrav</i>	1,5

Ks mener følgende om statsbudsjettet

Handlingsrommet blir mindre i kommunene

Forslaget til statsbudsjett for 2019 vil gi strammere tider for mange kommuner, sier styreleder i KS, Gunn Marit Helgesen. KS forventer at Stortinget sørger for å fullfinansiere de vedtatte barnehagenormene.

- At et økt forventet rentenivå vil kunne øke rentekostnadene i sektoren med i underkant av 700 millioner kroner.

- At bemanningsnormene i barnehagene er underfinansiert med i underkant av én milliard kroner og at deler av dette vil belaste sektoren i 2019.
- At kuttet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester øker utgiftene til kommunene med om lag 300 millioner kroner.

Det skal forhandles om statsbudsjettet i Stortinget. Uavhengig av hvilke partier som danner flertall, har KS følgende forventninger til en budsjettavtale.

- At Stortinget fullfinansierer det allerede vedtatte kravet om bemanningsnorm i barnehagene for både kommunale og private barnehager.
- At kommunenes tilbud til brukere med behov for omfattende pleie- og omsorgstjenester kan bli videreført uten budsjettkutt.
- At farten i digitaliseringsarbeidet i kommunesektoren blir opprettholdt gjennom å styrke bevilgningene til utviklingstiltak innen e-helse.
- At arbeidet for god regional næringsutvikling ikke svekkes ytterligere ved å kutte i fylkeskommunale regionale utviklingsmidler.
- At samfunnsberedskapen styrkes gjennom økt satsing på forebyggende flom- og skredsikring i lokalsamfunnene, og utbygging av bredbånd også i områder hvor det ikke er grunnlag for ren kommersiell utbygging.
- KS ser heller ikke behov for at eiendomsskatten skal endres.

Andre nyheter i statsbudsjettet

- Ressurskrevende brukere – innslagspunkt økes med 50.000 pr person
- Max eiendomsskatt på 5 promille + tak taksering.
- Økt kjernetid barnehage.
- Merskattevekst 2018 er på 1.8 mrd etter departementets anslag

Statsbudsjettets virkning – kommuner i Trøndelag

Info om Trøndelag her: [Fylkesflak Trøndelag](#)

Vekst i frie inntekter fra 2018 til 2019

Fra 2018 til 2019 er det på landsbasis anslått en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,9 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2018. Kommunene i Trøndelag anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 3,1 prosent.

I Trøndelag har 20 av 48 kommuner en vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Røyrvik kommune med 5,8 prosent, mens Leka kommune har lavest vekst med 0 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag på regnskap for 2018.

Statsbudsjettets virkning for Verdal kommune

Oppgavekorrigert vekst for Verdal er 26.1 mill kr. Det tilsvarer en vekst på 3,3%. Herav skal lønns- og prisstigning dekkes med 2,8%. Dette gir en realvekst på 0,5%. Hovedårsaken til vekst er at distriktstilskudd Sør økes. Økningen i distriktstilskudd er mest sannsynlig en midlertidig effekt som vil svekkes utover i økonomiplanperioden.

Det varsles også om økt skatteinngang nasjonalt. For Verdal kommune kan dette gi ekstra inntekter i størrelses orden 4 mill kr og oppover alt etter som hvordan skatteveksten faktisk utvikler seg mot slutten av året. Det betyr at varslet om skattesvikt fra kommuneprop i mai ikke lenger gjelder.

Lenker til informasjon om statsbudsjettet:

Vedlagt følger lenker til budsjettdokumentene for budsjettet 2019.

På <https://www.statsbudsjettet.no/> kan du finne mer informasjon, som budsjettet fordelt fylkesvis, stikkordsliste a til å og mye mer.

Finansdepartementets budsjettdokumenter:

- [Nasjonalbudsjettet 2019](#)
- [Statsbudsjettet 2019](#)
- [Skatter, avgifter og toll 2019](#)
-

Fagdepartementenes budsjettproposisjoner:

- [Arbeids- og sosialdepartementet \(ASD\)](#)
- [Barne- og likestillingsdepartementet \(BLD\)](#)
- [Finansdepartementet \(FIN\)](#)
- [Forsvarsdepartementet \(FD\)](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet \(HOD\)](#)
- [Justis- og beredskapsdepartementet \(JD\)](#)
- [Klima- og miljødepartementet \(KLD\)](#)
- [Kommunal- og moderniseringsdepartementet \(KMD\)](#)
- [Kulturdepartementet \(KUD\)](#)
- [Kunnskapsdepartementet \(KD\)](#)
- [Landbruks- og matdepartementet \(LMD\)](#)
- [Nærings- og fiskeridepartementet \(NFD\)](#)

- [Olje og energidepartementet \(OED\)](#)
- [Samferdselsdepartementet \(SD\)](#)
- [Utenriksdepartementet \(UD\)](#)

Vedlegg:

- [Grønt hefte](#)
- [Meddelte vassdragskonsesjoner](#)

Pressehefte:

- [Pressehefte fra Finansdepartementet](#)